

Spis treści

PROLOG	11
CZEŚĆ I. W STRONĘ MODERNIZMU	
ROZDZIAŁ 1. W CIENIU WAGNERA I NIETZSCHEGO	29
Zerwanie z ideą piękną – nowe znaczenie pojęcia „muzyka”	29
Kult Wagnera i jedność sztuk pod egidą muzyki	53
ROZDZIAŁ 2. IDEE ESTETYCZNE INSPIROWANE PANTEIZMEM, TEOZOFIĄ, NIHILIZMEM, ZDOBYCZAMI TECHNIKI I ICH REZONANS W TWÓRCZOŚCI KOMPOZYTORSKIEJ NA PROGU XX WIEKU	69
Panteizm, artystyczny symbolizm oraz impresjonizm	69
Amerykański transcendentalizm i muzyczny eksperymentalizm	80
Teozofia i muzyczne misterium	84
Nietzscheańskie „przewartościowanie wartości” i ekspresjonistyczny „krzyk” (<i>Ur-schrei</i>)	95
Kult maszyn i brzmieniowy futuryzm	114
ROZDZIAŁ 3. FASCYNACJA POZAEUROPEJSKIMI KULTURAMI „WYRAFINOWANYMI” I „BARBARZYŃSKIMI”	119
Inspiracje kulturą krajów Wschodu	119
Rezonans baletu <i>Święto wiosny</i> Strawińskiego w kulturze XX i XXI wieku	128
ROZDZIAŁ 4. KONTROWERSJE WOKÓŁ IDEI MUZYKI „NARODOWEJ”	145
Kwestia tożsamości „muzyki niemieckiej” i „muzyki francuskiej”	145
Nacjonalizm oraz problem „muzyki narodowej” i „ponadnarodowej”	154
ROZDZIAŁ 5. SPÓR O LOGIKĘ I ŁĄD W SZTUCE KOMPOZYCJI	175
„Nowa logika” w sztuce kompozycji. Idea <i>basic set</i> A. Schönberga	175

Idee klasycznego ładu i „ujarzmionego romantyzmu”	
I. Strawińskiego	197
Propozycje syntezy idei <i>basic set</i> i tradycyjnych zasad kompozycji: izorytmii i klasycznego ładu	222
ROZDZIAŁ 6. SPÓR O ESTETYKĘ MUZYKI „WSPÓŁCZESNEJ”	245
Ułuda totalnej wolności. Nihilistyczne postulaty uwolnienia twórcy z wszelkich norm artystycznych, logicznych i moralnych	245
Nobilitacja hałasu, chaosu i absurdu	254
Inspiracja „nowym realizmem” i ideą rewolucji	260
Krytyka ideologii postępu – <i>The Rake’s Progress</i> Strawińskiego	268
Próby kontynuacji muzycznej tradycji zakorzenionej w Biblii ...	274
ROZDZIAŁ 7. SPÓR O SPOŁECZNĄ FUNKCJĘ MUZYKI „WSPÓŁCZESNEJ”	295
Jazz jako rozrywka i muzyka „popularna”	295
Muzyka „dla mas” w służbie systemów totalitarnych	303
ROZDZIAŁ 8. POD PRESJĄ IDEOLOGII AWANGARDY	311
Darmstadt i inne ośrodki propagujące idee „nowej muzyki”	311
Między determinizmem a indeterminizmem notacji partytur ...	319
Eksperymentalne efekty brzmieniowe i nowa notacja – sonorystyka	340
Penetrowanie walorów brzmieniowych wielodźwięków	350
ROZDZIAŁ 9. SOCREALISTYCZNE „ZNIEWOLENIE”, AWANGARDOWE „WYZWOLENIE” I RADOŚĆ MUZYKOWANIA	359
Różne postawy wobec postulatu „muzyki zaangażowanej”	359
Uchyłona „żelazna kurtyna” – fenomen Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego „Warszawska Jesień” w PRL	368
Jazzowe improwizacje i muzyka koncertowa	378
ROZDZIAŁ 10. NOWA TECHNIKA I MUZYKA	397
Era płyty gramofonowej i taśmy magnetofonowej. Muzyka elektroakustyczna i kultura „wtórnej oralności”	397
Ścieżka dźwiękowa i praktyka muzyki koncertowej. Kultura audiowizualna i muzyka filmowa	407

CZĘŚĆ II. W OKOWACH „PŁYNNEJ NOWOCZESNOŚCI”

ROZDZIAŁ 11. POSZUKIWANIE NOWYCH IDEI TWÓRCZYCH.....	419
Dyskusje wokół pojęcia „postmodernizm”	419
<i>New simplicity</i> vs. <i>new complexity</i>	431
<i>New spirituality</i> i tzw. muzyka spektralna	436
„Kosmiczny” teatr świata – <i>Licht</i> Stockhausena	441

Problem tzw. muzyki popularnej	447
ROZDZIAŁ 12. REHABILITACJA CANTABILE I EUFONICZNYCH	
BRZMIENIE. „NOWY ROMANTYZM” I ŚWIAT BIBLII	461
Pojęcie „nowy romantyzm” w amerykańskiej i polskiej krytyce artystycznej	461
Fenomen <i>III Symfonii</i> (<i>Symfonii pieśni żałosnych</i>) i osobowości twórczej Henryka Mikołaja Góreckiego	472
Świat Biblii i muzyka u progu trzeciego milenium	479
ROZDZIAŁ 13. IDEE MISTRZOSTWA, KLASYCZNOŚCI	
I EGZYSTENCJALNE DYLEMATY W MUZYCE PRZEŁOMU WIEKÓW XX I XXI	499
Klasyk współczesności – Witold Lutosławski	499
Egzystencjalne dylematy i muzyczny świat Krzysztofa Pendereckiego	513
„Potęga smaku” i „instynkt tonalny” w refleksji o muzyce	536
BIBLIOGRAFIA	545
SUMMARY	577
INDEKS OSOBOWY	583